

Gezond de wereld rond

Stuur uw werknemers veilig op reis!

Elke dag weer bezoeken veel klanten uw reisbureau om een korte of lange reis te boeken in verband met vakantie of werk. U geeft dan ook advies over de maatregelen die reizigers kunnen nemen om veilig en gezond op reis te gaan. De kans is groot dat uw medewerkers zelf óók regelmatig op reis gaan om hotelaccommodaties in het buitenland te bezoeken. Werkgevers zijn wettelijk verplicht hun werknemers te informeren over gezondheidsrisico's die dit werk met zich mee kan brengen. Maar al te vaak gaan werkgevers ervan uit dat werknemers zelf wel weten welke voorzorgsmaatregelen ze moeten treffen. In de praktijk blijkt dat helaas niet zo te zijn. Weet u precies welke gezondheidsrisico's uw werknemers lopen als zij in het buitenland verblijven? En belangrijker nog: hoe u deze risico's zo klein mogelijk kunt houden? De GGD adviseert u graag!

Wat kan de GGD voor u betekenen?

Het voorkomen en bestrijden van infectieziekten is één van onze belangrijkste taken. De GGD staat dan ook bekend als dé plek voor advies over reizen naar de (sub)tropen. Als uw medewerkers voor hun werk naar bijvoorbeeld Afrika of het Verre Oosten reizen, weten zij de weg naar de GGD doorgaans wel te vinden. Maar zij zullen zich er minder van bewust zijn dat ze ook gezondheidsrisico's lopen in landen dichterbij huis, zoals Turkije of Kroatië. Daarnaast is de duur van het verblijf in het buitenland van belang. Is men voor langere tijd in het buitenland? Dan adviseert de GGD aanvullende maatregelen, zoals een tuberculosescreening of vaccinatie tegen hondsdolheid. Dit geldt ook voor regelmatige, korte reizen naar het buitenland.

Tijdens een deskundig adviesgesprek

kijkt de GGD niet alleen naar de reisbestemming, maar ook naar de reisduur, de aard van de werkzaamheden, de te ondernemen activiteiten ter plekke, de persoonlijke situatie en de medische achtergrond van de reiziger/werknemer. Zo ontvangen uw medewerkers een advies op maat inclusief de eventueel benodigde vaccinaties. Op uw verzoek organiseren wij een voorlichting binnen uw bedrijf, eventueel verzorgen wij dan ter plekke de vaccinaties. De GGD houdt hiervan de registratie bij. Dit alles natuurlijk in afstemming met u en aangepast aan uw behoeften. Door een flexibele aanpak in combinatie met passende voorlichting levert de GGD graag een bijdrage aan een gezond bedrijfsleven.

Interesse?

Neem dan contact op met Reizigerszorg van de GGD: 0900 - 822 24 67 (€ 0,10/min). Of kijk voor meer informatie op de website: www.ggdhvb.nl.

Legionella, komt dat in de tropen ook voor?

Jazeker! In de tropen zijn de regels voor de veiligheid van water vaak veel minder streng dan in bijvoorbeeld Nederland. Hierdoor kan men in de tropen makkelijker besmet raken met de legionellabacterie. Onlangs werd melding gemaakt van een legionella-infectie bij toeristen, waaronder één Nederlander, in een hotel op Bali. Ook een resort op Cozumel kampte met problemen met de watervoorziening. Diverse toeristen liepen hierdoor een legionella-infectie op.

Wat is legionella?

De legionellabacterie is een bacterie die bij inademing een ernstige longontsteking kan veroorzaken. De bacterie groeit in waterleidingen met een voor de bacterie aangename temperatuur. Als het water enkele weken/maanden stilstaat, vermenigvuldigt de bacterie zich. Water drinken geeft geen risico. Maar het nemen van een douche kan wel risicovol zijn, omdat de bacterie in het vernevelde water zit. Na gemiddeld vijf à zes dagen kan iemand hierdoor ziek worden en de ernstige veteranenziekte ontwikkelen. De meeste mensen worden niet ziek; de bacterie kan niet van mens op mens worden overgebracht.

Douchen in de tropen en op de camping

Als de douchegelegenheden opengaan en de buitentemperatuur lager is dan 25°C, is er weinig risico op legionella. Legionellabacteriën groeien wel boven de 25°C. Daarom is het gebruik van water uit een waterreservoir op een dak van een huis - een veel gezien gebruik in de tropen - riskant. Kampeers maken zelf douches door een waterzak aan een boom te hangen. Adviseer hen de waterzak na gebruik leeg te laten lopen en pas vlak voor gebruik weer te vullen met koud water.

Verklein het risico op legionella!

Adviseer uw klanten om:

- bij aankomst in de accommodatie eerst het warme en dan het koude water twee minuten te laten stromen, zodat de leidingen goed doorspoelen. Adviseer ze om dan wel de ruimte te ventileren en zelf de ruimte te verlaten;
- na thuiskomst alle leidingen enkele minuten te laten doorstromen met alleen heet water. Voor het behandelen van leidingen uit een bubbelbad kunnen uw cliënten de instructies van de fabrikant volgen;
- contact op te nemen met een arts bij klachten als: hoge koorts, snel opkomende hoofdpijn, spierpijn, hoesten/kortademigheid, braken en diarree.

Meer weten over legionella?

Bezoek onze [website](#) voor meer informatie over (het voorkomen van) legionella en de rol van de GGD hierin. Bel de Postbus 51-infolijn: 0800-8051 (gratis), elke werkdag van 9.00 tot 21.00 uur.

Ook [website VROM-Inspectie](#), [website Rijksoverheid](#) en www.legionellavraagbaak.nl bevatten veel nuttige informatie. De veiligheid van een accommodatie kunt u controleren op [ELDSNet](#).

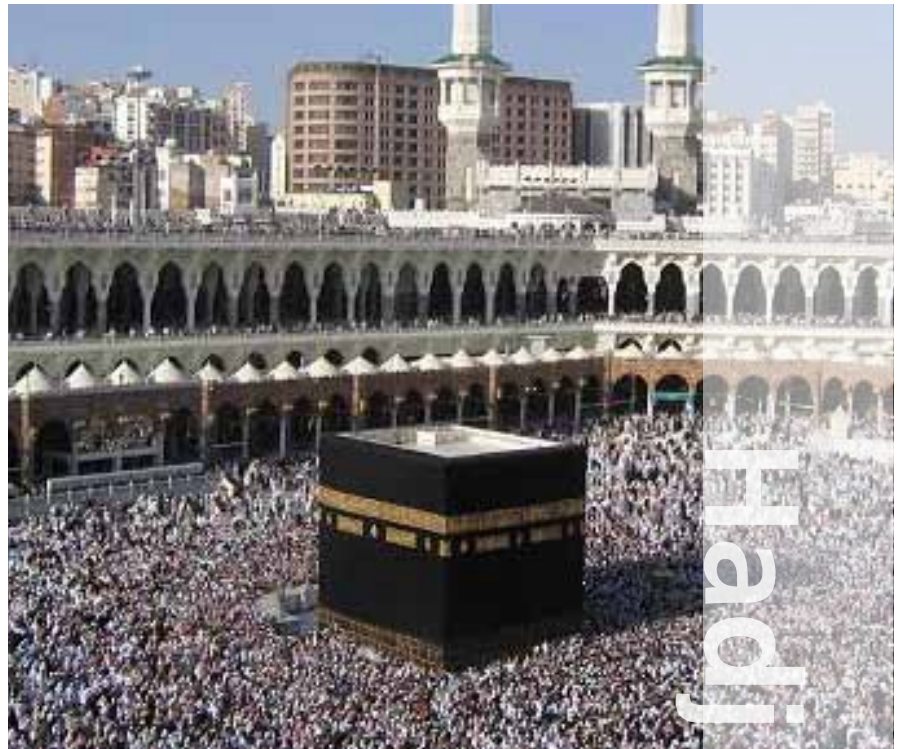

Pelgrims op bedevaart naar Mekka

Jaarlijks vertrekken vanuit Nederland pelgrims naar de bedevaart in Mekka. Steeds vaker maken ook vrouwen en jongeren de pelgrimstocht. Deze tocht, de Hadj, wordt begin november gehouden. De Ramadan (Vastenmaand) vindt plaats in de negende maand van de Islamitische kalender. Deze houdt maanmaanden aan, waardoor het tijdstip verspringt op de Nederlandse kalender. In 2011 is de Ramadan van 1 t/m 29 augustus, daarna volgt het Suikerfeest. De Hadj wordt 70 dagen na de Ramadan gehouden. Naast de Hadj is er nog een pelgrimstocht, de Umrah, die het hele jaar volbracht kan worden.

Gezondheidsrisico's tijdens de Hadj

De Hadj is een van de belangrijkste gebeurtenissen binnen de Islam en de grootste samenkomst van mensen ter wereld. Zoveel mensen bij elkaar vergroot de kans op het oplopen van infectieziekten. In eerdere jaren kregen duizenden mensen hersenvliesontsteking. Infectieziekten kunnen voor een deel voorkomen worden door vaccinaties. De regering van Saoedi-Arabië stelt tegenwoordig de vaccinatie tegen meningitis als voorwaarde voor het verkrijgen van een visum. Om tijdig het visum aan te kunnen vragen, halen pelgrims direct na het Suikerfeest de vaccinatie.

Vaccinatieadvies

Naast de verplichte meningitisvaccinatie adviseert de GGD nog een aantal andere vaccinaties, afhankelijk van de leeftijd en gezondheidstoestand van de Mekkaganger. Slechts een kwart van de Mekkagangers haalt naast de verplichte vaccinatie ook de niet-verplichte vaccinaties. Maar voor de bescherming van de eigen gezondheid zijn deze vaccinaties zeker zo belangrijk! De GGD adviseert:

- **DTP-vaccinatie**

Polio (kinderverlamming) vormt een bedreiging tijdens de Hadj. Het dicht op elkaar leven van grote groepen mensen onder beperkte hygiënische omstandigheden werkt verspreiding van het poliovirus in de hand. Veel pelgrims zijn bovendien afkomstig uit gebieden waar polio nog endemisch voorkomt (zoals Pakistan, Afghanistan, India en Nigeria).

Bescherming hiertegen is dus extra belangrijk.

- **Hepatitis A-vaccinatie**

Pelgrims die opgegroeid zijn in Nederland hebben in hun jeugd geen hepatitis A doorgemaakt. De GGD adviseert dan vaccinatie tegen hepatitis A. Dit advies geldt niet voor ouderen die hun jeugd in Afrika of Azië hebben doorgebracht.

- **Buiktyfusvaccinatie**

Van buiktyfus wordt vaak gedacht dat het een vorm is van onschuldige reizigersdiarree. Maar buiktyfus is een gevaarlijke ziekte waarvoor vaccinatie belangrijk is, zeker voor pelgrims die maagzuurremmers gebruiken.

- **Griepvaccinatie**

De kans op influenza (ernstige griep) is groter in een dichte mensenmassa. De griepvaccinatie wordt daarom geadviseerd voor de pelgrims met een minder goede gezondheid.

Luchtweginfecties (zoals influenza) zijn één van de belangrijkste oorzaken voor ziekenhuisopname tijdens en na de Hadj.

Let daarnaast op...

Gebruik van schone scheermesjes

Tijdens de Hadj laten mannen volgens de rituelen hun hoofd kaal scheren. Omdat scheermesjes vaak bij meerdere personen worden gebruikt, bestaat er risico op overdracht van via bloed overdraagbare aandoeningen zoals hepatitis B en C. Veel pelgrims komen uit landen waar hepatitis B en/of C endemisch voorkomen. Om besmetting te voorkomen kunnen pelgrims die

officiële kappers bezoeken erop letten dat nieuwe mesjes worden gebruikt of zelf scheermesjes meenemen.

Bescherming tegen de hitte

Lichamelijke inspanning tijdens hitte in combinatie met gebrek aan ruimte en schaduw verhoogt het risico op een hitteberoerte. Omdat mannelijke pelgrims hun hoofd niet mogen bedekken, biedt een (witte) parasol bescherming. Een zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor en goed schoeisel, ter voorkoming van brandwonden aan de voeten door het hete woestijnzand, voorkomen letsels zo veel mogelijk.

Voorzorgsmaatregelen voor diabetici

Door het lange lopen in de hete zon kan een te laag bloedsuikergehalte ontstaan; dit vergroot de kans op een hypo. Ook diarree en uitdroging behoren tot de risico's. Daarom krijgen diabetici een antibioticakuur mee, waardoor diarree zo snel mogelijk verholpen wordt en de kans op uitdroging tot een minimum beperkt blijft.

GGD biedt advies op maat

Elke Mekkaganger krijgt bij de GGD een advies op maat. Dit gebeurt tijdens de reizigerssprekuren of op de speciale Mekka-sprekuren. Kijk op www.ggdhvb.nl voor meer informatie.

UIT DE MEDIA

Verscherpte controle vaccinatie Gele koorts Zanzibar

LCR 4-2-2011

Gele koortsvaccinatie is verplicht voor reizigers die naar Zanzibar reizen vanuit een land waar Gele koorts endemisch is. Reizigers met een directe aankomst uit Europa en Noord-Amerika hebben geen vaccinatieverplichting; LCR raadt een Gele koortsvaccinatie wel aan. Tanzania (inclusief Zanzibar) is een laagendemisch Gele koortsgebied. Vaccinatie tegen Gele koorts is niet verplicht maar wordt wel aanbevolen voor alle reizigers ouder dan negen maanden. Alle reizigers naar Tanzania en Zanzibar met een (relatieve) contra-indicatie voor Gele koortsvaccinatie, die reizen via een Gele koortsendemisch land, moeten een Letter of exemption meekrijgen. Dit geldt ook voor reizigers vanuit Tanzania naar Zanzibar.

Nigeria verplicht gele koortsvaccinatie

LCR 8-4-2011

Uit contact van de LCR met de Nigeriaanse ambassade in Den Haag blijkt dat Nigeria een bewijs van gele koortsvaccinatie voor reizigers vanuit Nederland naar Nigeria verplicht stelt bij het aanvragen van een visum. Deze verplichting is niet conform de huidige WHO-richtlijnen. Het LCR raadt alle reizigers naar Nigeria aan zich te laten vaccineren tegen gele koorts. Reizigers die om medische of andere redenen niet gevaccineerd kunnen worden, hebben een speciale verklaring nodig, genaamd "To whom it may concern" of "Letter of exemption".

Veel gevallen dengue in Zuid-Amerika

WHO, 16-2-2011

In een regionale Zuid-Amerikaanse update meldt LCR dat de dengue-activiteit nog altijd hoog is. Tot week 9 van 2011 zijn er al meer dan 206.000 ziektegevallen gemeld, waarvan 2744 ernstig en 223 sterfgevallen. Alleen Chili en Uruguay hebben dit jaar nog geen gevallen van dengue (knokkelkoorts) gemeld.

Rabiës op Bali

Promed, 5-4-2011

Op Bali (Indonesië) is in april een patiënt overleden aan de gevolgen van rabiës door een hondenbeet. Dit brengt het aantal overleden patiënten op 151. Rabiës is al sinds november 2008 een probleem op Bali.

Legionella-infectie Cozumel

CDC 20-1-2011

Het CDC meldt dat in een resort op Cozumel (Mexico) sinds mei 2008 bij acht toeristen uit de Verenigde Staten en bij één Nederlandse toerist legionella is vastgesteld. Het CDC waarschuwt dat deze uitbraak mogelijk nog niet voorbij is, ondanks herhaalde desinfectie van het drinkwatersysteem. De laatste patiënt dateert namelijk van december 2010. De Nederlandse patiënt bezocht het resort in november 2009.

Legionella-infectie Bali

Promed 20-1-2011

Bij 10 Australische toeristen is een infectie met legionella vastgesteld na een verblijf op Bali. Negen van de tien patiënten verbleven tussen augustus en december in hetzelfde hotel in Kuta (een kustplaats in Zuid-Bali). Een andere Australische toerist overleed op Bali vanwege een longontsteking zonder bekende verwekker. Er is ook een Nederlandse patiënt met legionella. Deze patiënt verbleef in oktober 2010 in hetzelfde hotel.

Malariageval in België

Gezondheidsinspectie, 7-4-2011

Bij een 64-jarige man is in België malaria tropica vastgesteld, nadat hij in het ziekenhuis was opgenomen met klachten van koorts, malaise en vermoeidheid. Deze man is niet in het buitenland geweest of in de nabijheid van een internationaal vliegveld. Hij heeft ook geen contact gehad met reizigers afkomstig uit gebieden met malaria. De Gezondheidsinspectie heeft onlangs wel een muggensoort ontdekt, die de malariaparasiet kan overdragen. Daar wordt meer onderzoek naar gedaan. In Nederland komt deze muggensoort ook voor. Of we hierdoor in Nederland ook risico lopen op autochtone malaria, is niet bekend.

De inhoud van deze Reizigerszorg Nieuwsbrief vloeit voort uit een gezamenlijk initiatief van de GGD'en in Noord-Brabant, Zeeland en Limburg-Noord.

De Reizigerszorg Nieuwsbrief verschijnt 2 maal per jaar.

Redactie:

Annet Blauwhof, GGD Zeeland
Annemarie de Gouw, GGD Hart voor Brabant

Anja Buntsma, GGD West-Brabant
Annemarie Rouw, GGD Brabant-Zuidoost

May Janssen, GGD Limburg-Noord

Vormgeving:

De Code, 's-Hertogenbosch

Eindredactie:

Linda Toet

De redactie is benieuwd naar uw reactie op deze Reizigerszorg Nieuwsbrief. Heeft u opmerkingen of suggesties over de inhoud, of heeft u een specifieke vraag die u in de volgende nieuwsbrief beantwoord wilt zien? Neem dan contact op met de afdeling reizigerszorg van de GGD in uw regio. Een telefoontje is voldoende.

Zie voor meer informatie:

www.ggdhvb.nl

www.ggdwestbrabant.nl

www.ggdbzo.nl

Wist u dat...?

- werknemers van reisbureaus zich niet altijd voldoende bewust zijn van het gezondheidsrisico dat zij zélf lopen als zij op reis gaan?
- de GGD aan reisbureaus hierover een advies op maat kan leveren?
- pelgrims naar Mekka specifieke gezondheidsrisico's lopen?
- de GGD hier voorlichting over geeft?
- men legionella kan oplopen in binnen- én buitenland?
- het risico op besmetting kleiner is door de waterleiding goed door te spoelen?
- er wereldwijd veel soorten muggen zijn die ziekten kunnen overdragen?
- malaria, dengue en gele koorts de bekendste door muggen overdraagbare ziekten zijn?
- een mug iemand in België met malaria heeft besmet?
- muggenwerende maatregelen daarom heel belangrijk zijn?

GGD Hart voor Brabant
Vogelstraat 2
Postbus 3166
5203 DD 's-Hertogenbosch
www.ggdhvb.nl

GGD West-Brabant
Doornboslaan 225-227
Postbus 3369
4800 DJ Breda
www.ggdwestbrabant.nl

GGD Brabant-Zuidoost
De Callenburgh 2
Postbus 810
5700 AV Helmond
www.ggdbzo.nl

Telefoonnummer Afsprakenbureau Reizigerszorg:
0900-8222467 ofwel 0900-vaccins (10 ct/min)

